

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2019**ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ****Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ****Πλάτων, Πρωταγόρας 321b-322a**

Ἄτε δὴ οὖν οὐ πάνυ τι σοφὸς ὢν ὁ Ἐπιμηθεὺς ἔλαθεν αὐτὸν καταναλώσας τὰς δυνάμεις εἰς τὰ ἄλογα· λοιπὸν δὴ ἀκόσμητον ἔτι αὐτῷ ἦν τὸ ἀνθρώπων γένος, καὶ ἠπόρει ὅτι χρήσαιτο. Ἀποροῦντι δὲ αὐτῷ ἔρχεται Προμηθεὺς ἐπισκεψόμενος τὴν νομὴν, καὶ ὁρᾷ τὰ μὲν ἄλλα ζῶα ἐμμελῶς πάντων ἔχοντα, τὸν δὲ ἄνθρωπον γυμνὸν τε καὶ ἀνυπόδητον καὶ ἄστρωτον καὶ ἄοπλον· ἤδη δὲ καὶ ἡ εἰμαρμένη ἡμέρα παρῆν, ἐν ᾗ ἔδει καὶ ἄνθρωπον ἐξιέναι ἐκ γῆς εἰς φῶς. Ἀπορία οὖν σχόμενος ὁ Προμηθεὺς ἦντινα σωτηρίαν τῷ ἀνθρώπῳ εὖροι, κλέπτει Ἥφαιστου καὶ Ἀθηνᾶς τὴν ἔντεχνον σοφίαν σὺν πυρί – ἀμήχανον γὰρ ἦν ἄνευ πυρὸς αὐτὴν κτητὴν τῷ ἢ χρησίμῃ γενέσθαι – καὶ οὕτω δὴ δωρεῖται ἀνθρώπῳ. Τὴν μὲν οὖν περὶ τὸν βίον σοφίαν ἄνθρωπος ταύτῃ ἔσχεν, τὴν δὲ πολιτικὴν οὐκ εἶχεν· ἦν γὰρ παρὰ τῷ Δίῳ. Τῷ δὲ Προμηθεῖ εἰς μὲν τὴν ἀκρόπολιν τὴν τοῦ Διὸς οἴκησιν οὐκέτι ἐνεχώρει εἰσελθεῖν – πρὸς δὲ καὶ αἱ Διὸς φυλακαὶ φοβεραὶ ἦσαν – εἰς δὲ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ Ἥφαιστου οἶκημα τὸ κοινόν, ἐν ᾧ ἐφιλοτεχνεῖτην, λαθὼν εἰσέρχεται, καὶ κλέψας τὴν τε ἔμπυρον τέχνην τὴν τοῦ Ἥφαιστου καὶ τὴν ἄλλην τὴν τῆς Ἀθηνᾶς δίδωσιν ἀνθρώπῳ, καὶ ἐκ τούτου εὐπορία μὲν ἀνθρώπῳ τοῦ βίου γίγνεται, Προμηθεὺς δὲ δι' Ἐπιμηθεὺς ὕστερον, ἥπερ λέγεται, κλοπῆς δίκη μετῆλθεν.

A1.α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε μία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο:

1. Ο Επιμηθέας σκοπία αφήνει τον άνθρωπο χωρίς εφόδια.
2. Ο Προμηθέας έρχεται να ελέγξει τη διανομή των εφοδίων.
3. Ο Προμηθέας προβληματίζεται για το πώς θα σώσει τον άνθρωπο.
4. Η είσοδος στην ακρόπολη του Δία επιτρέπεται στον Προμηθέα.
5. Μετά την παρέμβαση του Προμηθέα ο άνθρωπος αποκτά αφθονία αγαθών.

(μονάδες 5)

β. Για κάθε μία από τις παραπάνω απαντήσεις να γράψετε στο τετράδιό σας το κομμάτι του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνει. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

B1. Να περιγράψετε την προσωπικότητα και τον ρόλο του Επιμηθέα στη διανομή των εφοδίων, λαμβάνοντας υπόψη τις λέξεις και τις φράσεις του αρχαίου κειμένου που αναφέρονται σε αυτόν.

Μονάδες 10

B2. Ποια αξία αποδίδεται στην «έντεχνον σοφίαν» και την πολιτική τέχνη, όπως φαίνεται από τον τρόπο με τον οποίο αυτές φυλάσσονται; Για να τεκμηριώσετε την απάντησή σας, να στηριχτείτε στο παρακάτω απόσπασμα: «Ἀπορία οὖν σχόμενος [...] κλοπῆς δίκη μετῆλθεν».

Μονάδες 10

B3. Να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε μία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη:

- α. Οι σοφιστές χρησιμοποιούσαν τους μύθους στα γραπτά και τη διδασκαλία τους.
- β. Ένα από τα πρόσωπα που εμφανίζονται στον διάλογο Πρωταγόρας είναι ο ηγέτης των Τριάκοντα Τυράννων.

γ. Στον διάλογο *Πρωταγόρας*, ο Σωκράτης αντιμετωπίζει τον Πρωταγόρα με έντονη ειρωνεία.

δ. Ο Πρωταγόρας στον ομώνυμο διάλογο υποστηρίζει ότι η πολιτική τέχνη είναι προσιτή σε όλους τους ανθρώπους.

ε. Η σωκρατική διαλεκτική υιοθετεί τη μέθοδο της διάλεξης.

Μονάδες 10

B4. Να αντιστοιχίσετε στο τετράδιό σας κάθε μία αρχαία ελληνική λέξη της στήλης Α με την ετυμολογικά συγγενή της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. (Στη στήλη Β περισεύουν τρεις λέξεις.)

Στήλη Α	Στήλη Β
είμαρμένη	εισιτήριο
έξιέναι	είσοδος
ἔσχε	κλεψύδρα
κλέπτει	σχίσμα
λαθών	μερίδιο
	λοιπόν
	λήθη
	σχήμα

Μονάδες 10

B5. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αισχύλος, *Προμηθεύς δεσμώτης*, στίχοι 476-487, 500-506

Μιλάει ο Προμηθέας:

Με τη συνέχεια πιο πολύ θα ξαφνιαστείς ακούγοντας [476]

τι τέχνες και τεχνάσματα σκαρφίστηκα.

Και πριν απ' όλα τούτο: όσοι πέφτανε άρρωστοι

δεν είχαν γιατρικό ή να το μασήσουν

ή να το καταπιούν ή να το αλείψουν πάνω τους, [480]

μόνο καταμαραίνονταν χωρίς φάρμακα ν' ανακατεύουν,

αμυντικά μέσα για όλες τις αρρώστιες.

Και τα πολυάριθμα είδη της μαντικής τους ταξινόμησα

και πρώτος απ' τα όνειρα ξεχώρισα όσα μέλλονται [485]

να βγουν αληθινά, κι ερμήνευσα τα αινίγματα

τα φραστικά και τα συναπαντήματα του δρόμου.

[...]

Να το έργο μου. Κι ό,τι πολύτιμο έχει η γη [500]

κρυμμένο απ' τους ανθρώπους μες στα σπλάχνα της,

το μπρούντζο και το σίδηρο, το ασήμι, το χρυσάφι,

ποιος άλλος θα 'λεγε πως τους το έδειξε πριν από μένα;

Κανείς, το ξέρω, εκτός αν φλυαρεί κι ανοηταίνει.

Με δυο λόγια μάθε τα πάντα: όλες οι τέχνες [505]

οι ανθρώπινες είναι δωρεές του Προμηθέα.

(μετάφραση Παν. Μουλλά)

Αφού μελετήσετε το παραπάνω μεταφρασμένο απόσπασμα από τον *Προμηθέα δεσμώτη* του Αισχύλου, να συγκρίνετε τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται ο

χαρακτήρας του Προμηθέα, με βάση τα λόγια και τις ενέργειές του, σε κάθε ένα από τα δύο κείμενα, στον *Πρωταγόρα* και τον *Προμηθέα δεσμώτη*. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφών, *Κυνηγετικός*, 13.1-5 (έκδ. του E.C. Marchant)

Στο τέλος του Κυνηγετικού ο Ξενοφών, αφού μιλήσει για την αξία του κυνηγιού, προβάλλει τον εαυτό του ως αληθινό δάσκαλο σε αντίθεση προς τους σοφιστές.

Θαυμάζω δὲ τῶν σοφιστῶν καλουμένων ὅτι φασὶ μὲν ἐπ' ἀρετὴν ἄγειν οἱ πολλοὶ τοὺς νέους, ἄγουσι δ' ἐπὶ τούναντίον· οὔτε γὰρ ἄνδρα που ἐωράκαμεν ὄντιν' οἱ νῦν σοφισταὶ ἀγαθὸν ἐποίησαν, οὔτε γράμματα παρέχονται ἐξ ὧν χρή ἀγαθοὺς γίγνεσθαι, ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ματαίων πολλὰ αὐτοῖς γέγραπται, ἀφ' ὧν τοῖς νέοις αἱ μὲν ἡδοναὶ κεναί, ἀρετὴ δ' οὐκ ἔνι¹ διατρίβειν δ' ἄλλως παρέχει τοῖς ἐλπίσασί τι ἐξ αὐτῶν μαθήσεσθαι καὶ ἐτέρων κωλύει χρησίων καὶ διδάσκει κακά. Μέμφομαι οὖν αὐτοῖς τὰ μὲν μεγάλα μειζόνως· περὶ δὲ ὧν γράφουσιν, ὅτι τὰ μὲν ῥήματα αὐτοῖς ἐζήτῃται, γινώμαι δὲ ὀρθῶς ἔχουσιν, αἷς ἂν παιδεύοντο οἱ νεώτεροι ἐπ' ἀρετὴν, οὐδαμοῦ. Ἐγὼ δὲ ἰδιώτης μὲν εἰμι, οἶδα δὲ ὅτι κράτιστον μὲν ἐστὶ παρὰ τῆς αὐτοῦ φύσεως τὸ ἀγαθὸν διδάσκεσθαι, δεύτερον δὲ παρὰ τῶν ἀληθῶς ἀγαθόν τι ἐπισταμένων μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν ἐξαπατᾶν τέχνην ἐχόντων. Ἴσως οὖν τοῖς μὲν ὀνόμασιν οὐ σεσοφισμένως λέγω· οὐδὲ γὰρ ζητῶ τοῦτο· ὧν δὲ δέονται εἰς ἀρετὴν οἱ καλῶς πεπαιδευμένοι ὀρθῶς ἐγνωσμένα ζητῶ λέγειν· ὀνόματα μὲν γὰρ οὐκ ἂν παιδεύσειε, γινώμαι δέ, εἰ καλῶς ἔχοιεν.

¹ ἔνι: ἔνεστι.

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παρακάτω αποσπάσματος: «Ἐγὼ δὲ ἰδιώτης [...] ζητῶ τοῦτο».

Μονάδες 10

Γ2. Ποιες επικρίσεις διατυπώνει εναντίον των σοφιστῶν ο Ξενοφών ως προς την επίδρασή τους στους νέους;

Μονάδες 10

Γ3. Στο απόσπασμα «οὔτε γὰρ [...] χρή ἀγαθοὺς γίγνεσθαι»:

α. Να μεταφέρετε τα τριτόκλιτα ουσιαστικά και τις αντωνυμίες στον άλλο αριθμό, στην ίδια πτώση και στο ίδιο γένος. (μονάδες 4)

β. Να γράψετε στο τετράδιό σας τα ῥήματα που βρίσκονται σε πληθυντικό αριθμό (μονάδες 3) και να τα μεταφέρετε στην υποτακτική αορίστου της ενεργητικής φωνής, στο ίδιο πρόσωπο και στον ίδιο αριθμό. (μονάδες 3)

(μονάδες 6)

Μονάδες 10

Γ4.α. Στο απόσπασμα «ὀνόματα μὲν γὰρ [...] εἰ καλῶς ἔχοιεν» να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου (μονάδα 1) και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να δηλώνει το προσδοκώμενο. (μονάδες 3)

(μονάδες 4)

β. «πολλὰ αὐτοῖς γέγραπται»: Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης (μονάδες 2) και να κάνετε όλες τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να τονίζεται το πρόσωπο που ενεργεί (μονάδες 4).

(μονάδες 6)

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α.ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Α1. α

- 1.Λάθος
- 2.Σωστό
- 3.Σωστό
- 4.Λάθος
- 5.Σωστό

β.

- 1.«ἔλαθεν αὐτὸν καταναλώσας τὰς δυνάμεις εἰς τὰ ἄλογα»
- 2.«έρχεται Προμηθεὺς ἐπισκεψόμενος τὴν νομὴν»
- 3.«Ἀπορία οὖν σχόμενος ὁ Προμηθεὺς ἦντινα σωτηρίαν τῷ ἀνθρώπῳ εὖροι,»
- 4.«Τῷ δὲ Προμηθεΐ εἰς μὲν τὴν ἀκρόπολιν τὴν τοῦ Διὸς οἴκησιν οὐκέτι ἐνεχώρει εἰσελθεῖν»
- 5.«ἐκ τούτου εὐπορία μὲν ἀνθρώπῳ τοῦ βίου γίγνεται»

B1. Σύμφωνα με τον Πρωταγόρα ο Επιμηθέας δεν ήταν και πολύ σοφός. Με το σχήμα λιτότητας («οὐ πάνυ τι σοφός») ο Επιμηθέας χαρακτηρίζεται έτσι γιατί πετυχαίνει από τη μια στο έργο της κατανομής εφοδίων στα ζώα, από την άλλη, όμως, λόγω απρονοησίας εξαντλεί όλα τα εφόδια στα ζώα και αφήνει τον άνθρωπο εντελώς αβοήθητο και ανυπεράσπιστο. Η χρήση του σχήματος λιτότητας για να δηλωθεί η απρονοησία του Επιμηθέα δικαιολογείται στο πλαίσιο του μύθου. Ο Επιμηθέας, όπως δηλώνει και το όνομά του (σύνθετο από τις λέξεις *ἐπὶ* + *μῆτις*), ήταν σε θέση να επινοήσει, όχι όμως και να προνοήσει. Η επινοήση ως πράξη του νου επέτρεψε στον Επιμηθέα να μοιράσει εφόδια και να εξισορροπήσει αντιθέσεις ανάμεσα στα ζωικά είδη. Επρόκειτο όμως για μονομερή πράξη του νου από την οποία έλειπε η κατανόηση, αναγκαία για να προκύψει η δυνατότητα της πρόνοιας, της προβλεπτικότητας. Έτσι βρίσκεται σε αμηχανία και αδιέξοδο καθώς («ἢ πόρει, ἀπορούντι») σε σχέση με τη θέση του ανθρώπου ο οποίος βρίσκεται γυμνός, άστρωτος, άοπλος ανιπόδητος. Η απρονοησία του Επιμηθέα τον χαρακτηρίζει επιτόλαιο, παρορμητικό και αστόχαστο. Ο Επιμηθέας ως εκτελεστικό όργανο εκφράζει τη φάση της βιολογικής συγκρότησης των όντων, ενώ ο Προμηθέας τη φάση κατά την οποία ο άνθρωπος διαφοροποιείται ως είδος από τα άλλα είδη ζωικών οργανισμών έχοντας την ιδιότητα του έλλογου όντος.

B.2 Στον Πρωταγόρειο μύθο ο Προμηθέας δωρίζει στο «*ἀκόσμητον*» ανθρώπινο είδος «*τὴν περὶ τὸν βίον σοφίαν*», δηλαδή την «*ἐντεχνον σοφίαν*» και την «*ἐμπυρον τέχνην*», αφού τις έκλεψε από το εργαστήρι της Αθηνάς και του Ηφαίστου, ενώ του ήταν αδύνατο να κλέψει την «πολιτικήν τέχνην», ανώτερη από τις άλλες δύο, την οποία φύλαγε ο ίδιος ο Δίας. Επιτρέπει, λοιπόν, ο μύθος να θεωρήσουμε ότι η αναφορά των «*δώρων*» γίνεται με ανιούσα αξιολογική κλίμακα.

Σχετικά με τις τεχνικές γνώσεις το επίθετο «*ἐντεχνος*» υποδηλώνει αυτόν που είναι μέσα στα όρια της τέχνης, τον έμπειρο, τον επιδέξιο. Στη φράση «*ἐντεχνος σοφία*», η λέξη «σοφία» υποδηλώνει τη σοφία που εμπεριέχει την τέχνη, τη σοφία που συμπορεύεται με την τέχνη, τις τεχνικές γνώσεις. Αρχικά, η έννοια της σοφίας έχει

κυρίως να κάνει με τη δεξιότητα και την εμπειρία σε κάποια τέχνη, την αρχιτεκτονική, τη γλυπτική, τη μεταλλουργία, την ιατρική κτλ. Ο προσδιορισμός «έντεχνος» επιτρέπει εδώ στον Πρωταγόρα να διευκρινίσει, επομένως, πως αυτού του είδους τη σοφία εννοεί και όχι αυτή που συνδέουμε με τη γνώση των επιστημών και τη φιλοσοφία, δηλαδή τις θεωρητικές γνώσεις. Αυτή η «έντεχνος σύν πυρί σοφία», έδωσε στον άνθρωπο τη δυνατότητα όχι μόνο απλώς να επιβιώσει, αλλά και να κάνει τη διαφορά από τα άλλα όντα, να δημιουργήσει δηλαδή τεχνικό πολιτισμό και ανώτερη μορφή ζωής.

Από την άλλη η «πολιτική τέχνη» βρίσκεται στην ακρόπολη του Δία και φυλάσσεται ισχυρά από το Κράτος και τη Βία. Η πολιτική σχετίζεται με την οργάνωση και τη διοίκηση ενός κράτους. Αξιολογικά είναι ανώτερη από τα Προμηθεϊκά δώρα καθώς θα βοηθήσει τον άνθρωπο να οργανωθεί πολιτικά, να ιδρύσει πόλεις και να επιβιώσει.

Παρατηρείται μια διαφορά στην παρουσίαση των «δώρων» η οποία δείχνει ότι ο άνθρωπος κατέκτησε σταδιακά και με δυσκολία τους τρόπους και τα μέσα ύπαρξής του. Η δυναμική της ιστορίας είναι φανερή: πιο πάνω από την τεχνική είναι η πολιτική, αλλά όχι ακόμη για τον άνθρωπο. Προηγείται η επίλυση ζωτικών αιτημάτων των υλικών συνθηκών ύπαρξης του ανθρώπου, που στη συνέχεια του επιτρέπει να σκεφτεί για τα επιτεύγματά του, την κυριαρχία του στη φύση και την προαγωγή των συνθηκών της ζωής του. Κάθε στάδιο προετοιμάζεται από το προηγούμενο και προετοιμάζει το επόμενο σε μια δυναμική πορεία, όπου η κάθε κατάκτηση γίνεται βάση για την επόμενη με πολύ κόπο και με μεγάλο τίμημα κάποιες φορές, οπωσδήποτε καθόλου ανώδυνα. Κάθε επίτευγμα απαιτεί ανυπολόγιστες θυσίες σε μια πορεία συνεχούς αναζήτησης του καλύτερου.

Τα δώρα αντιπροσωπεύουν ένα ανώτερο στάδιο πολιτισμού, καθώς στην προϊστορία του ανθρώπινου γένους προηγήθηκε η κατάκτηση τεχνικής πρόσφορης για τον βιοπορισμό του και ακολούθησε η κατάκτηση της πολιτικής τέχνης. Άρα η κατάκτηση της τεχνικής από τον άνθρωπο, που χαρακτηρίζεται σαν τιτανική πράξη κλοπής, συνέβη σε μια πρώιμη φάση, προκοινωνική και δείχνει τις τότε δυνατότητες του ανθρώπινου πνεύματος. Αντίθετα, η πολιτική ήταν ακόμη απρόσιτη σχεδόν στο ανθρώπινο πνεύμα και κατακτήθηκε σε μεταγενέστερο στάδιο της ιστορίας του ανθρώπου και αφού είχαν διαμορφωθεί οι κατάλληλες συνθήκες.

B.3

A.Σωστό

B.Σωστό

Γ.Λάθος

Δ.Σωστό

Ε.Λάθος

B. 4

είμαρμένη: μερίδιο

έξιέναι :εισιτήριο

ἔσχε :σχήμα

κλέπτει: κλεψύδρα

λαθών :λήθη

B.5 ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Στον *Πρωταγόρα* ο Προμηθέας παρουσιάζεται ως ευεργέτης του ανθρώπινου γένους. Πράγματι ο φιλόανθρωπος και φιλεύσπλαχνος Τιτάνας επεμβαίνει μετά την

εξάντληση των εφοδίων στα ζώα από τον αδελφό του ,τον Επιμηθέα και κλέβει δύο θεϊκά δώρα, την έντεχνο σοφία και τη φωτιά. Αφού τα δωρίζει στον άνθρωπο άνοιξε τον δρόμο για την πρόοδο και τον πολιτισμό. Η αυτοθυσία του Προμηθέα επέτρεψε στον άνθρωπο να αλλάξει ριζικά τον τρόπο ζωής του και να βάλει τις βάσεις για την ανύψωση του βιοτικού του επιπέδου, ακυρώνοντας όλα τα μειονεκτήματα που η απρονοησία του Επιμηθέα επισώρευσε σε βάρος τους.

Παρόμοια είναι και ο τρόπος παρουσίασης του Προμηθέα στην ομώνυμη τραγωδία του Αισχύλου. Ο ίδιος ο Προμηθέας με γλαφυρό τρόπο εμφανίζεται να βοηθά τους ανθρώπους να καταπολεμήσουν τις αρρώστιες ανακαλύπτοντας φάρμακα και καταπραυντικά βότανα γι' αυτές. Ταυτόχρονα διδάχτηκαν πολλούς τρόπους μαντικής κι απέκτησαν την ικανότητα να ερμηνεύουν τα όνειρα και το πέταγμα των πουλιών. Επιπλέον , αξιοποίησαν τα χρήσιμα μέταλλα , όπως ο χαλκός ,ο σίδηρος και τα πολύτιμα μέταλλα όπως ο χρυσός και το ασήμι. Τέλος, ο Προμηθέας αναφέρει ότι μέσω αυτού οι άνθρωποι διδάχτηκαν όλες γενικά τις τέχνες. Παρατηρούμε βέβαια ότι ο ήρωας του Αισχύλου παρουσιάζεται να έχει μια έπαρση, η οποία οφείλεται στην τάση του ποιητή να παρουσιάζει τους ήρωες του απρόσιτους και ανώτερους .

Η ουσία της προσφοράς και στα δύο κείμενα παραμένει η ίδια. Ο Προμηθέας συνέβαλε αποφασιστικά στην πρόοδο και στην εξέλιξη του ανθρώπου σε όλους τους τομείς της ζωής του εκτός από την κοινωνική και πολιτική οργάνωση.

Γ.ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γ1. Εγώ από τη μια είμαι απλός πολίτης, γνωρίζω όμως ότι είναι το πιο καλό να διδαχθεί κανείς αρχικά από τη φύση του το σωστό/ ορθό, και κατά δεύτερο λόγο (να διδαχθεί) από αυτούς που γνωρίζουν κάτι αληθινά καλό περισσότερο παρά από αυτούς που κατέχουν την τέχνη της εξαπάτησης. Ίσως λοιπόν δεν μιλώ με φράσεις σοφιστικές. Γιατί ούτε το επιζητώ αυτό.

Γ2. Ο Ξενοφώντας υποστηρίζει ότι οι σοφιστές, αν και ισχυρίζονται ότι οδηγούν τους νέους στην αρετή, τελικά κάνουν το αντίθετο. Υποστηρίζει ότι δεν έχει υπάρξει κάποιος άνδρας που πραγματικά οι σοφιστές να τον έκαναν ενάρετο, ούτε κάποιο σύγγραμμα από το οποίο να δημιουργήθηκε ενάρετος άνθρωπος. Αντιθέτως τα συγγράμματά τους αφορούν σε ανούσια θέματα που προκαλούν μάταιες απολαύσεις και δεν εμπεριέχουν την αρετή. Ουσιαστικά η ελπίδα ότι θα υπάρξει κάποια ωφέλεια αποδεικνύεται χάσιμο χρόνου και απομακρύνει τους νέους από τις χρήσιμες ενασχολήσεις ωθώντας τους στην κακή εκπαίδευση. Καταληκτικά ο συγγραφέας κατηγορεί τους σοφιστές για όσες εξεζητημένες εκφράσεις διατυπώνουν και για τις λανθασμένες απόψεις με τις οποίες επιδρούν αρνητικά στην εκπαίδευση των νέων. Αυτά θεωρεί ότι αποτελούν και τα μεγάλα αδικήματά τους.

Γ3.α. ἄνδρα -> ἄνδρας

ὄντινα -> οὕστινας

γράμματα -> γράμμα

ὦν -> οὗ

β. ἐωράκαμεν -> ἴδωμεν

ἐποίησαν -> ποιήσωσι(ν)

παρέχονται -> παράσχωσι(ν)

Γ4.α Υπόθεση: εἰ καλῶς ἔχοιεν (εἰ + ευκτική)
Απόδοση: οὐκ ἂν παιδεύσειε (δυνητική ευκτική)
Πρόκειται για την απλή σκέψη του λέγοντος.
Υπόθεση: ἂν καλῶς ἔχωσι (ἂν + υποτακτική)
Απόδοση: οὐ παιδεύσει (οριστική μέλλοντα)

β. Πολλά = υποκείμενο στο ρήμα «γέγραπται».
Πρόκειται για αττική σύνταξη, καθώς το υποκείμενο είναι ουδετέρου γένους και πληθυντικού αριθμού, οπότε το ρήμα τίθεται στο γ' ενικό.
Επίσης η σύνταξη είναι παθητική, καθώς το ρήμα βρίσκεται στον μέσο παρακείμενο και συνοδεύεται από δοτική προσωπική του ποιητικού αιτίου ή του ενεργούντος προσώπου.
Αὐτοὶ πολλὰ γεγράφασι(ν)

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΚΑΙ «ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Μ. -ΠΟΥΛΑΚΟΥ Μ.– ΧΑΝΙΩΤΗ Ν. – ΧΑΤΖΗΤΣΟΜΠΑΝΗ Μ.

www.floropoulos.gr